

- Nentwig, W., Spinnen Mitteleuropas. Berlin & Hamburg (Paul Parey).
- Buchar, J. 1975. Arachnofauna Böhmens und ihr thermophiler Bestandteil. - Vest. cs. spol. zool. 39: 241-250.
- Holm, Å. 1951. Araneae. In: Brinck, P. & Wingstrand, K. G., The mountain fauna of the Virihaure area in Swedish Lapland. - Acta Univ. lund. N. F. (2) 46 (2): 138-149.
- Horak, P. 1989. Faunistische Untersuchungen an Spinnen (Arachnida, Araneae) pflanzlicher Reliktstandorte der Steiermark, III: Der Kirchkogel. - Mitt. naturw. Ver. Steiermark 119: 117-127.
- Maurer, R. & Hänggi, A. 1990. Katalog der schweizerischen Spinnen. - Doc. faun. helv. 12: 1-33 + 376 pp.
- Miller, F. & Valesová, E. Zur Spinnenfauna der Kalksteinsteppe des Radotiner Tales in Mittelböhmen. - Cas. cs. spol. Ent. 61: 180-188.
- Miller, F. & Zitnanská, O. 1976. Einige bemerkenswerte Spinnen aus der Slowakei. - Biológia, Bratisl. 31: 81-88.
- Palmgren, P. 1975. Die Spinnenfauna Finnlands und Ostfennoskandiens. VI. Linyphiidae 1. - Fauna fenn. 28: 1-102.
- Thaler, K. 1973. Über vier wenig bekannte Lepthyphantes-Arten der Alpen (Arachnida, Aranei, Linyphiidae). - Archs Sci., Genève 25: 289-308.
- Thaler, K. 1983. Bemerkenswerte Spinnenfunde in Nordtirol (Österreich) und Nachbarländern: Deckennetzspinnen, Linyphiidae (Arachnida: Aranei). - Veröff. Mus. Ferdinandeum Innsbr. 63: 135-167.
- Weiss, I. 1976. Untersuchungen über die Arthropodenfauna xerothermer Standorte im Südsiebenbürgischen Hügelland. IV. Spinnen (Araneae, Arachnida). - Studii Comun. Muz. Brukenthal, Stiinte nat. 20: 255-294.
- Wiehle, H. 1956. Linyphiidae-Baldachinspinnen. - Tierwelt Dtl. 44: 1-337.

Sammanfattning

Mattvävarspindlarna *Lepthyphantes cornutus* och *L. keyserlingi* rapporteras som nya för Sverige. *L. cornutus* är i vårt land känd endast från Lule och Torne Lappmarker medan den i Finland har en vid utbredning. I övrigt förekommer den främst i Alperna i Centraleuropa. *L. keyserlingi* har i Sverige hittills endast anträffats på Gotland. Arten förekommer under xeroterma (t.ex. stäpplika) förhållanden i Centraleuropa och är i Norden i övrigt känd endast från Tvärminne-området i sydvästra Finland.

Andra volymen om Europas nattflyn

Fibiger, M. 1993. *Noctuidae Europaeae* (Vol. 2), *Noctuinae II*. Entomological Press, Sorø. 230 sid, 29 x 22 cm, inbunden. ISBN 87-89430-02-6. Pris DKK 680,- (10% rabatt vid abonnemang från distributören, Apollo Bøger).

Två år efter den första volymen utkommit i detta nya standardverk kommer så den andra. I och med denna är underfamiljen Noctuinae behandlad. Volym 1 har recenserats i ET 1991, nr 3. Två editorer svarar för utgivningen: W. G. Tremewan och Leif Lyneborg.

Utgående från den senaste artförteckningen över Europas nattflyn som upprättats av Michael Fibiger och Hermann Hacker 1991 (*Systematic List of the Noctuidae of Europe*), omfattar denna andra volym släktena från *Epipsilia* till och med *Mesogona*.

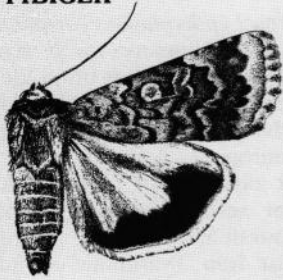
Volymen behandlar 116 arter varav 54 stycken har påträffats i Sverige. Ett nytt släkte namnges, utan art representerad i Norden. Sex nya underarter beskrivs. Dessutom redovisas ett 70-tal andra taxonomiska ändringar som synonymiseringar av arter, underarter mm. För det länge omdiskuterade artkomplexet *Diarsia rubi-florida* finns båda könnens genitalier avbildade. I övrigt innehåller volymen praktiskt taget inga genitalieavbildningar, vilka samtliga istället kommer att avbildas i volym 3. Layout och text är identisk med den i volym 1. Ett korrigerande till volym 1 finns även med.

Totalt innehåller volymen 11 färgplanscher, fotograferade av engelsmannen David Wilson som vi lärt känna genom ett antal fjärlsböcker de senaste tiotal åren för sina superba färgfotograferingar. Färgplanschererna håller yppersta kvalitet och överträffar allt annat jag har sett om de europeiska nattflyna. Vid en jämförelse med den i övrigt alldeles utmärkta "Nordens Uglar" framstår färgplanschererna som ett under av klarhet och bril-

NOCTUIDAE EUROPAEAE

VOLUME 2

NOCTUINAE II

MICHAEL
FIBIGER

ENTOMOLOGICAL PRESS

jans i färgåtergivning. Utan tvekan är det färgplanscherna som ger verket sin höga klass.

Viss smolk i bågaren utgör bland annat utbredningskartorna som kan ge felaktig information om arters verkliga utbredning. Det känns inte meningsfullt att t ex enstaka fynd av migrerande arter förenas med sina förekomstområden med hjälp av långa "armar". Detta står dock klart för flertalet läsare. Såvitt jag förstått är en ändring av kartorna att vänta i de fortsatta volymerna.

Personligen skulle jag även föredragit att den franska parallelltexten utelämnats, tvåspråkigheten stjäl mycket utrymme som istället kunde använts för en fylligare redovisning av utvecklingsstadier i de fall detta låter sig göras liksom av t ex habitatbeskrivningar. Det använda tvåspråket har säkert sin förklaring i bedömningar om upplagevolymen vilket kanske inte kan bortses ifrån. Som texten nu är upplagd känns den något "tom" på t ex biologiskt användbar information. Kunskaperna om Noctuinae-arternas biologi är för många arter mycket dålig eller helt obefintlig men för flertalet av de nordeuropeiska vet vi desto mer och för dessa kunde mycket väl väsentligare delar tagits med.

För att göra texten mera ändamålsenlig kunde artbeskrivningarna mycket väl koncentreras till just skillnaderna mellan arter som liknar varandra, utrymme för detta finns genom planschernas höga kvalitet.

Avbildningarna kommer att vålla bekymmer för den som försöker sära på *Xestia laetabilis* och den sedan tio år avskilda *X. distensa*. De visar en typisk hona av *X. distensa* men däremot betvivlas om inte en av de två avbildade hannarna, nr. 29, istället visar en *X. laetabilis*. Under alla omständigheter är exemplaret klart atypiskt och leder betraktaren "på fel spår". Ett antal felaktigheter finns också när det gäller könsbestämningarna på djuren, exempelvis utgörs de båda *E. grisescens* (plansch 1, nr. 13 och 14) båda av hannar, *C. oreina* (plansch 2, nr. 31) är en hona, *E. sigma* (plansch 6, nr. 2) är en hane samt *X. collina* (plansch 9, nr. 18) torde också vara en hane. Bland de utomnordiska arterna är det tydligt att *Spaelotis deplorata* (plansch 5, nr. 33) istället torde vara en *Euxoa*, möjligen *lidia*.

För de allra flesta arter som varierar har generöst många exemplar avbildats men några få mindre lyckade undantag finns. Med lite mer omsorg inför fotograferingarna hade det nog framstått som självklart att istället för att avbilda fyra exemplar av *Xestia borealis* — en art som uppvisar liten variation — istället uppta mera plats för det tveklöst svåra dubbelartskomplexet *X. laetabilis/distensa*. Det skulle läsaren ha varit påtagligt hjälpt av.

Trots att här upptagits en och annan brist rekommenderas intresserade entomologer starkt att skaffa denna serie. Olika synpunkter som kommer fram efter hand kan mycket väl komma att möjliggöra förbättringar i volymernas närmare utformning. Verkets betydelse för europeisk lepidopterologi kommer självklart att öka i takt med utgivningen. Otvivelaktigt är det därför ett referensverk på området som nu tar form och som också kommer att stå sig för många år framöver.

Det är sålunda en stor händelse för alla europeiska lepidopterologer att utgivningen nu är i full gång. Den hittills så höga planschkvaliteten lovar mycket spännande framöver. Volym 6, författad av ungraren László Ronkay, som behandlar underfamiljen Cucullinae lär enligt uppgifter från Danmark vara på väg.

Nils Hydén